

S tohoto právního hlediska není třeba se zabývatí vytykanou zmatečností a otázkou pravoplatnosti usnesení ze dne 17. prosince 1935, neboť i kdyby bylo formálně v právní moci, nemůže založiti žalobní nárok, jehož se žalobce domáhá.

Čs. 17436.

**Zamlčení již zřízené zástavy (§ 107, odst. 2, knih. zák.) nemá v zá-
pětí neplatnost zápisu zástavního práva; knihovní vlastník není oprávněn
z toho důvodu se domáhati výmazu zástavního práva.**

(Rozh. ze dne 26. října 1939, Rv I 756/39.)

Žalobce přednesl, že žalovaná prodala trhovou smlouvou ze dne 7. června 1936 Dru Karlu Z. $\frac{3}{4}$ velkostatku, zapsaného ve vložce č. 651 zemských desk českých spolu se $\frac{3}{4}$ nemovitostí rustikálních, zapsaných ve vložkách č. 12, 38 a 125 pozemkové knihy pro kat. území J. a s jednou polovinou nemovitostí rustikálních, zapsaných ve vložkách č. 70 pozemkové knihy pro kat. území J., č. 81 a 142 pozemkové knihy pro kat. území V. a č. 72 pozemkové knihy pro kat. území C. za celkovou kupní cenu 1,800.000, při čemž kupující převzal na srážku z této tržové ceny hypotekární závazky na 200.000 K a 500.000 K, dalších 200.000 K zaplatil hotově a pro zbývající nedoplatek kupní ceny 900.000 K svolil k zastavení koupených nemovitostí. Žalobce se domáhá mimo jiné zjištění, že zástavní právo zřízené a váznoucí na uvedených rustikálních nemovitostech pro tuto udánlivou pohledávku žalované jest od původu neplatné a, že jest žalovaná povinna svoliti k jeho výmazu. Tyrdí k opodstatnění žalobního nároku, že při vkladu tohoto zástavního práva v oněch vložkách nebylo žalovanou v žádosti uvedeno a soudem vyznačeno, že jde o společnou hypotéku se zástavním právem zřízeným dříve již ve vložce č. 651 českých desk zemských. P r v ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d zamítl žalobu. D ů v o d y: Podle § 107 knih. zák. jest povinen věřitel, jenž žádá o rozšíření zástavního práva váznoucího již pro jeho pohledávku, oznámiti zástavu pro tuto pohledávku již zřízenou, aby byl poznamenán společný závazek. Škodu povstalou zamlčením již zřízené zástavy ponese věřitel. Nebyl-li společný závazek z jakéhokoliv důvodu poznamenán, může hypotekární dlužník požádati za jeho poznámku. Náklady tím způsobené nahradí věřitel, postihuje-li ho v tom nějaké zavinění. Shledá-li knihovní soud, povoluje vklad anebo záznam zástavního práva pro pohledávku, že je zapsáno zástavní právo pro tuto pohledávku v jeho knihách anebo v knihách jiného knihovního soudu, má k tomu přihlížeti z úřední povinnosti a pokládati vložku, ve které jest právo zapsáno, za hlavní vložku a zpravit o tom knihovní soudy, v jejichž knihách jest již pohledávka zapsána. Z té okolnosti, že žalovaná porušila povinnost v odst. 1 cit. paragrafu jí uloženou, že totiž při rozšíření zástavního práva — pro její pohledávku ve vložce č. 651 zemských desk českých již zřízeného — na vložky rustikální nežádala o poznamenání společného závazku s vložkou

č. 651 zemských desk českých, nemůže však žalující jako hypotekární dlužník se domáhati toho, aby bylo zjištěno, že zástavní právo na rustikálních nemovitostech zřízené jest neplatné, že bylo zřízeno pro zdánlivou pohledávku a, že žalovaná strana jest povinna svoliti k jeho výmazu. Předpis § 107 knih. zák. ani jiný zákon pro porušení zmíněné povinnosti hypotekárního věřitele nestanoví neplatnost takového vkladu zástavního práva. Aby zástavní právo vzniklo platně, jest třeba, aby tu byla pohledávka, která podle ustanovení právních může býti zajištěna právem zástavním (arg. §§ 447 a 449 obč. zák.), aby tu byl způsobilý předmět práva zástavního (§ 448) a, aby se vyskytly takové skutečnosti, které podle zákonných ustanovení vedou ke vzniku zástavního práva. Pokud jde o prvou podmínku, tu se žalobce ani nepokusil tvrditi, že by pohledávka nedoplatku tržové ceny 900.000 K, pro kterou bylo zástavní právo podle tržové smlouvy vloženo, neexistovala nebo, že by nemohla býti zajištěna zástavním právem. Žalobce netvrdí, že by nemovitosti, o něž jde, nemohly býti způsobilým předmětem zástavního práva. Nepopírá též, že došlo mezi žalovanou jako dřívější vlastníci nemovitostí a Drem Karlem Z. jako nabyvatelem oněch nemovitostí k jednání, nesoucím se ke zřízení zástavního práva, k němuž přistoupil i zápis zástavního práva v pozemkových knihách, a to jeho vklad (§ 451 obč. zák. a §§ 4, 40 knih. zák.). Okolnost, že podle obsahu jednání obsaženého v tržové smlouvě a podle ustanovení §§ 106 a násl. knih. zák. měla býti zřízena společná hypotéka, avšak vinou žalované jako věřitelky nebyla vyznačena v pozemkových knihách, pokud jde o vložku č. 651 českých desk zemských na jedné a vložku rustikální na druhé straně, nestačí k tomu, aby mohlo býti zástavní právo v rustikálních vložkách zřízené považováno od původu za neplatné a, aby žalovaná byla proto povinna svoliti k jeho výmazu. K tomu jest dodati, že první soud neprávem se odvolává k odůvodnění svého názoru na rozhodnutí nejvyššího soudu č. 9477 Sb. n. s. V něm bylo již vyloženo, že pro touž pohledávku nelze nabýti několika zástavních práv na této věci. Avšak nemovitosti, zapsané ve vložce č. 651 českých desk zemských a nemovitosti, zapsané ve vložkách č. 12, 38, 70 a 125 pozemkové knihy pro kat. území J., č. 81 a 142 pozemkové knihy pro kat. území V. a č. 72 pozemkové knihy pro kat. území C., i když snad tvoří celek společně obhospodařovaný, nelze považovati za jednu a touž věc. S hlediska právního pokládá se podle ustanovení § 3 knih. zák. každé knihovní těleso za celek. Práva k takovému knihovnímu tělesu lze nabýti jen zápisem v příslušné vložce knihy (§ 4 knih. zák.). Proto vklad práva zástavního pro nedoplatek tržové ceny jednak ve vložce č. 651 zemských desk, jednak ve vložkách rustikálních nelze považovati za vklad několika zástavních práv v téže vložce. Skutečnost, že nebylo při zatížení knihovních těles zapsaných, a to ve vložce č. 651 desk zemských na jedné straně a ve vložkách rustikálních na straně druhé vyznačeno simultánní právo zástavní, nemůže býti považována za zřízení několika zástavních práv na téže věci, nýbrž jen za zřízení téhož zástavního práva na několika věcech bez vyznačení, že zástavní právo slouží k zajištění téže pohledávky. Z těchto příčin je žaloba, pokud se domáhá

zjištění neplatnosti zástavního práva v rustikálních vložkách a jeho výmazu, podle zákona neodůvodněna.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

V souzeném případě jde o společnou hypotéku ve smyslu § 15 knih. zák., jejíž knihovní zápis nebyl náležitě proveden podle předpisů §§ 106 a násl. knih. zák. Žalovaná, žádajíc o vklad zástavního práva pro 900.000 K na rustikálních pozemcích, byla podle § 107, odst. 1 knih. zák. povinna oznámiti soudu, že pro tuto pohledávku jest již zřízeno zástavní právo ve vložce č. 651 českých desk zemských. Toto zamlčení zřízené již zástavy má sice v zápětí, že žalovaná jest povinna nésti škodu tím snad povstalou (§ 107, odst. 2 knih. zák.), avšak nemá za následek neplatnost zápisu zástavního práva na rustikálních pozemcích.

Čís. 17437.

K zabavení věcí povinného jsoucích v moci třetí osoby nestačí projev třetí osoby k výkonnému orgánu, že nenamítá nic proti zabavení věcí.

(Rozh. ze dne 26. října 1939, R II 229/39.)

Prvý soud nevyhověl žádosti Josefa K., u něhož byly zabaveny věci náležející povinnému, aby byl tento exekuční výkon zrušen. Rekursní soud návrhu vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky.

Důvody:

Při výkladu ustanovení § 262 ex. ř. nutno přihlížeti k tomu, že jest zřejmým úmyslem zákona chrániti pouhou držbu třetí osoby proti výkonu exekuce, dokud držitel se této ochrany nevzdá a není ochoten věci vydati, a že o tom, zda takový projev tu jest a zda věci jsoucí v držení třetí osoby mají tudíž býti zabaveny, rozhoduje výkonný orgán na místě samém bez pomoci exekučního soudu. Proto musí býti dána zvláštní záruka, že zabavením takových věcí nejsou porušeny chráněné zájmy držitele, a nutno trvati na tom, že výkonný orgán může přikročiti k zabavení věcí jsoucích v moci třetí osoby jen tehdy, když projev, že jest ochoten je vydati, jest tak jasný, že výkonný orgán může v něm se vši určitostí spatřovati takový projev. V souzené věci jest toliko zjištěno, že se Josef K. na sdělení, že v jeho místnostech má býti provedeno zabavení svršků náležejících prý dlužníku Pavlu M., výslovně ohradil jen proti tomu, aby byly zabaveny určité svršky, proti zabavení jiných svršků, o něž nyní jde, však nic nenamítal, naopak byl výkonnému orgánu ještě nápomocen při jejich zabavení. Leč toto chování Josefa K.